

Monumentnummer*: 31987

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **11 september 1973**
Kadaster deel/nr **82919/81**

*Woonplaats** **Ouderkerk aan den IJssel** *Gemeente** **Krimpenerwaard** *Provincie** **Zuid-Holland**

Locatiennaam **Ouderkerk aan den IJssel** *Locatieomschrijving*

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ouderkerk aan den IJssel	C			4421
Ouderkerk aan den IJssel	C			4422

*Omschrijving***

Ned. Herv. kerk.

Eenbeukige laatgotische kruiskerk met westtoren en vijfzijdig gesloten koor. De kerk ligt binnendijs. Door de dijkverhogingen is zij lager dan de omgeving komen te liggen.

In de tweede helft van de 12de eeuw werd hier een tufstenen kerk gebouwd die bestond uit een schip en een smaller koor. In het midden van de 14de eeuw is het koor vervangen door een breder vijfzijdig gesloten koor met steunberen. Na verwoesting van het gebouw tussen 1425 en 1428 verwoest tijdens de Hoekse en Kabeljauwse twisten is het koor als eerste herbouwd. Daarbij maakte men gebruik van de 14de-eeuwse funderingen. Daarna volgt de herbouw van het schip. De nog aanwezige tufsteen is daarbij als bekleding van de muren opnieuw toegepast. In ongeveer dezelfde tijd is men met de bouw van de huidige toren begonnen. Omstreeks 1510 wordt de kerk tot een kruiskerk vergroot. De transeptarmen zijn tegen het bestaande schip gebouwd. Aan het eind van de 18de eeuw werden kerk en toren ingrijpend gerestaureerd.

In de noorderdwarsarm een poortje van Bentheimerzandsteen uit 1661; van 1671 is het portaal met fronton aan de zuiderdwarsarm met het wapen van Ouderkerk en een tekst uit Openbaringen. Dit portaal stond eerst aan de westelijke ingang in de toren, maar is in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

1795 naar de zuidkant verplaatst, toen het torenportaal vernieuwd werd.

De toren telt drie geledingen en heeft een spits. Alleen de eerste geleding heeft rechte steunberen. Deze geleding is tussen 1793-1795 met gele steen beklampt. Aan de westkant zit een houten toegangsportaal uit 1795 met Toscaanse pilasters. Op het fries triglyphen, afgesloten met driehoekig fronton waarin wapen Ouderkerk en jaartal 1795. De tweede geleding heeft een verdiept veld met dwergfries. Onderaan een tufstenen band en lichtspleten. Op de derde geleding aan iedere kant twee blindnissen en een lage spitsboognis met galmborden waarboven de wijzerplaten. De met cirkels opengewerkte balustrade uit eind 18de eeuw heeft vazen op de hoeken en in het midden. Achtzijdige spits met kruis en torenhaan. Het torenportaal heeft een kruisribgewelf.

In het inwendige is het schip van het koor door een triomfboog met houten hek (restauratieproduct) gescheiden. Het wordt overspannen door een houten tongewelf met korbelen met muurstijlen op hardstenen consoles in schip en transepten. Sleutelstukken met peerkralen. Op de kruising der ribben gekleurde rozetten. Het koor heeft een vijfzijdige sluiting. Ook hier een houten tongewelf. De ribben komen via muurstijlen uit op houten consoles met peerkraal.

Tot de inventaris behoren: een zeshoekige, staande preekstoel uit het eerste kwart van de 17de eeuw. De kuip heeft toogpanelen en met ionische kapitelen. Op de hoeken staan overhoeks geplaatste gecanneleerde ionische pilasters. Het achterschot bestaat uit een toogpaneel met dorische pilasters. In de zwikken bladwerk, rozetten en druiventrossen. In de boog staat de tekst: Heere, op uwe Salicheijt wachte ick. Gen. 49. v 18. In het boogveld een staande vrouwenfiguur met anker (Hoop) in cartouche met voluut-bladwerk en bloemkelkjes (tweede helft 17de eeuw). Daaronder is een baretknop. Het zeshoekige klankbord is nieuw.

Koperen doopbekkenhouder met 6 gebogen banden, aan de bovenzijde bijeengehouden door een platte band, met S-vormige arm bevestigd aan de preekstoel.

Koperen preekstoellezenaar met draaibare voluutvormige arm. Blad zonder kader met ruggelings geplaatste en naar elkaar toegewende C-voluten, 18de eeuw.

Doophek uit 1643 met een onderstel van paneelwerk, waarboven een balusterfries. Tussen de traveeën gecanneleerde toscaanse pilasters. Bij de restauratie in 1968 is het doophek vergroot. IJzeren doopboog met drie koperen knoppen. Op het hek een koperen voorzangerslezenaar met een stam in de vorm van een gebroken S-voluut. Blad zonder kader met symmetrisch gearrangeerde acanthusbladranken, vermoedelijk 17de-eeuws.

Twee enkelvoudige kerkeraadbanken met toogpanelen en snijwerk op het achterschot, 1668. Twee regeringsbanken met toogpanelen, midden 17de eeuw.

Stenen bord met de twaalf artikelen des geloofs, 1732. Twee tiengebodenborden uit 1683.

Een kleine koperen kroon in het midden van het schip met twee kransen van zes armen. Bovenop een staande man met schaartje in de hand en drie schildjes, 1718. Een grote eind 17de-eeuwse koperen kroon in het schip met twee kransen van acht armen. Bovenaan vier schildjes in nieuwe omlijsting met de onjuiste datering 1623. Twee vrijwel identieke koperen kronen in de transeptarmen van twee kransen van acht armen uit 1683 (een is gedateerd).

In het koor een grafkelder uit 1664 voor het geslacht Van der Lecke Beverweert en een grafkelder met epitaaf uit 1753-1757 voor Willem Maurits, graaf van Nassau, heer van Ouderkerk, vervaardigd door J. & A. Wapperom. Mechanisch torenuurwerk, B. Eijsbouts,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

1912, later voorzien van elektrische opwinding. Aan de toren zit een metalen zonnwijzer.

Tweeklaviers orgel, in 1854 gemaakt door W.H. Kam.

Kerkgebouw met inventaris van belang uit een oogpunt van architectuurhistorie.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk